

ΜΗΔΕΙΑ*

Ποιητική μετάφραση ΓΙΑΝΝΗ ΠΕΡΤΙΛΑΙΤΗ

(Συνέχεια)

ΧΟΡΟΣ :

Με τους λεπποτέρους ως τόρξ
'Ο Νους μου εύηξε στοχασμούς
Τόσες φορές τόσξ ως τήν ώρα
Πού τό γυναικείος δέ φτάνει νους.

Γιατί ήν και λίγες — σάν κ' έμένα —
Κι όγ: όλες, μέσξ στις πολλές.
Στοχαστικά και παρρησιόμην
Ζούμ με τις μούσες τις σοφές.

Λοιπόν σξ λέγει όσοι έως διόλου
Δεν ήρωήσανε παιδιά
Και δέν ήρώησαν καθόλου
Δέν ήρωη πατρξς στην καρδιά.

Γιατί όσ' είν' ήπικνοι δέν ξέρουν
'Αν ύψη σέρνουνε ή χαρά,
Και ζούνε δίχως τά υποφέρουν
Κόπους και μάσξια πολλά.

Μά όσοι στό σπίτι τους βλαστήρι
Γλυκό ήποχτησανε παιδι,
Κι αργά τό νού τους νάχουν πάσει
Πικρά ή σρογιά κ' ή στρογιά.

Πώς τα παιδιά τους νάκαστίζου
Νάν τ'αβρέφουνε καλά
Και χάρματα νάν τοίς άρτήσουν
Κι όσα μπερσούνε άγαθή.

Μά τό κικό είναι πού δέν ξέρουν
'Αν για παιδιά καλά ή κακά
Τά τόσξ τύχημα υποφέρουν!
'Όμως, έτουδ' όλα νιάξ.

Τό τελευταίο και στους ανθρώπους
Τό φροβερώτερο: γιατί
'Υστερ' από τους τόσους κόπους
Πού του γυνή ή στρογιά ήπικτεί.

Σάν άκαστήσαι και τά κάνει
Παλληκαρικά γνωστικά,

* Η άρχη του στ. 108 φύλλο του «Νουμά»

Έξαρτα ό θάνατος προφάνει
Και του τάρπαζι βιαστικά.

Τότε στον 'Αθή δλη ή χαρά του
Φεύγει μ' άκράτητην όρμή
Φεύγει μαζί με τά παιδιά του
Με τών παιδιών του τό κορμί!

Λοιπόν σξ τόσξ βλαστιά του
Τι τάχξ τόν θνητ' ώφελεί,
'Αρού πληγή για τά παιδιά του
Τέτοιξ του άνοίγουνε οι Θεοί!

ΜΕΡΟΣ ΕΚΤΟ

ΣΚΗΝΗ ΠΡΩΤΗ

ΜΗΔΕΙΑ :

Φίλεξ μου, ό,τι από κικρό ήποθεύσα, έκείθε
Τι ήάπομηνή με ληχτήξ έδω προσημείω...
Και νά τον ένωξ από τους ήνθρώπους βλ έπω
Τού 'Ιάσονα έδω άρχη... Τό φρούμα του
Αγκαστήμένο δείχνει νάο κακό πώς φέρε.

ΑΓΓΕΛΟΣ :

Μήδειξ μαχίστεξ τρομερή, φύγε και φύγε
Μ' ό,τι μπερείξ: χωρι νά λογαριάσξς πλοία
Τήξ θάλασσας άν είναι ή τήξ στεριάξ άμάξ.

ΜΗΔΕΙΑ :

Και τ' είν' εκείνο πού με βάζει έσοι νά φύγωξ

ΑΓΓΕΛΟΣ :

Τόξ ή Βασίλισσά κί ό πατέξξς τήξ ήγάθη
'Ο Κρέονταξ με τά φαρμάκια τά δικά σου.

ΜΗΔΕΙΑ :

Τόξ είναι ό νόμος σου κικλός, πού έγω για πάντα
Χάξη θά στό χρεωστώ και θά είσαι άγαπητός μου.

ΑΓΓΕΛΟΣ :

Τι λέξ, κυρά μου, τό μακλό σου έχεις στον τόπο
'Η μήπως έξωφρένικασξ, πού ένώ μαθίνεις
Πώς σύ έξωλόθρυσασξ του Βασιλέα τό σπίτι
Χαρά σου τόχειξ και σξ λόγια μου δέν τρέμεις.

ΜΗΔΕΙΑ :

Σξ τά λόγια σου έχω άντίλογοξ μ' άγαπητέ μου,
Μήν τρέμεις, μόνο ιστορήσέ μου ένα πρξξ ένα
Πώς ήρωήσανε, διπλά για νά μ' εύφράνξς,
'Αν άποθήσανε φριχτότατα κ' οι δυό τους.

ΑΓΓΕΛΟΣ :

'Αρού ήρθε τών παιδιών σου τό διπλό βλαστιάρι
Με τόν πατέρα και σίξ, νύφξς τοίξ θάλαμους
'Εμπήσαν, ήχαρήκαμε τόσο οι πιστοί σας
Τότε, όσο για τις συμφορές σας πικροχέμοξ
Είμασξ ως εκείνη τή στιγμή κί άμέσως λόγος

Έγίνθηξ πολύξ μέσ' στό παλάτι, ή ήχθη
Πούχτε πριν τάντρώγενο πώς τάχα έσδύσθη,
Κι άλλος φιλεί τό χέρι τους κί άλλος τήν όψη
Τήν ξαθή τών δυό παιδιών, κί από τή χαρά μου
Τά μικρ' άκολούθησα στους γυναικωνίτες.
Μά ή νάξ ή Δέσποινξ — πού άντίξ έσένα τόρξ
Τιμούμε — πριν νά ιδή τά δυό σου τά παιδιάκια
Πρόσχαρη ήγλυκοκοίταξξ τόν 'Ιάσονα' όμως
'Υστερξ έσκέπασξ τά μάτια τήξ και πίσω
Τό λευκό τήξ πρόσωπον έστρεψε ώργισμένη,
Πού εμπήσαν στό παλάτι μέσξ τά παιδιά του.
Μά τήξ κόρηξ τήν όργή και τό χόλιαμά τήξ
Νά πάψη ήζήταξ ό άντραξ σου, μ' αυτά τά λόγια:
'Αμή δείχνασξ, σκληρή και τήν όργή σου πάψε
Και στρέψ: κατά δέν τό πρόσωπό σου πάλι,
'Τού άντραξ σου τοίξ δικούξ νομίζονταξ δικούξ σου'
Και δέξου αυτά τά δώρα τους και τήν πατέρα
Τή χαρή παρκαλέσέ τον νά μου κίνη.
Τά παιδιά έτούτα νά μή διαζήξ. Τότ' εκείνη
Τά στολίδια ως είδ' έτύξ ήμαρτυρή τόσο
Πού όλα του άντραξ τήξ ύπεσβήθηξ νά κίνη,
Κι ό,τι έφυγε ό πατέξξς και τά δυό παιδιά σου
Ρίχνει τόν ώριόπλουμο πέπλο στό κορμί τήξ
Περιγυρξ στή κομμά τήξ, φάξνει τά μαλλιά τήξ
Στό λαμπρό καθρέφρι έμπρός, χαμογελώνταξ
Τήξ άψυγής είκόναξ του ίδιου του κορμιού τήξ.
Κ' όστιξ' άρού έσκαυήθηξ από το θρόνι τήξ
Βεγγολυμέταξ στους θάλαμους περιπόνηταξ
Μ' άνάλαρο τί κάκασπρό τήξ τό ποδίξ:
Κι άπ' τήν παλλή τήξ τή χαρά και τό κικμάρι
Στά νυχξ στέκεται συχά πικρά και ρίχνει
Περήφικνεξ μακτίξ περιγυρά τήξ... 'Όμως
Μάτι του ανθρώπου ξξ μήν ιδή άπ' έδω και πέρα
Τ' ό,τι έπαθε! Κικρίνισξ, πικροδραμίζε!
'Τρέμονταξ όλόσασμη και προφάνει μόλιξ
Νά πέσξ στό θρόνι τήξ, χάμου νά μήν πέσξ.

(Ακολουθεί)

— 'Η καχημένη! Κι από τί πέθανε;
— 'Από π ο ρ ε σ τ ο ν ί τ ι δ α !
— 'Από περιτόνιτιδα θέλετε νά πήτε, κυ-
ρά μου.
— Σεις οι μαλλιαροί τήν π ο ρ ε σ τ ο τ όνε λέτε πε-
ριτό;
— 'Εμεις οι μαλλιαροί!.. Μά έμεις ποτέ δέν τό εί-
παμε και τό περιτόναιο, περιτόναιο!..

(Ακολουθεί)

ΣΗΥΡΟΣ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑΔΗΣ

κρά, διάλεκτος κατά τήν άληθή γλωσσολογίαν, και έχι τήν έρασιτεχνικήν ψευδογλωσσολογίαν, είναι μόνον εκείνη τήν όποιαν φυσικώς άδύνατον είναι νά ένωήσξ τις, ή μάλλον εκείνη τήξ όποιás ούδέ λέξιν ούδέ φρόγγον δύναται τις νά έκαστομίση. Νεκρά όθεν διά τοίξ ανθρώπους είναι μόνον τών πτηνών, τών όνων και άλλων ζώων κί διάλεκτοι». Γιατί βίβλια έτσι ήξ τήν έννοιά ό κ. Σκιάξ τήν «νεκράν γλώσσον» όταν «τό έν τή άρχαίζουση δια- λέκτφ συντεταχμένον ποιηματίον, τό άδόμενον άνά πάν έπος, και μη θεωρούμενον άκατανόητον» είναι για τόν κ. Σκιάξ τρανή και μ. θαυμαστικό άπό- δειξ, πώς «ή άρχαίζουσα γλώσσα του ποιηματίου τούτου» είναι «διάλεκτος φυσικοζωντανή και δή ή έπικρατεστέρα». Καλύτερ' από κάθε λόγο, από κάθε κρίση και άνάλυση τό έπιχείρημα' αυτό χαρχατηρίζεi όλόκληρο τό βιβλίον. Τό ίδιο άξίζει και του 'Ελλά- διου τι έπιχείρημα «με τόν έν 'Αδριανουπόλει έμ- βαλωτήν», πού καθόλου παράδοξο νάτανε και διά- σκαλος, άρού πολύ συχνά σξ χρόνια εκείνα οι δι- σκάλοι κάνανε και τόν μπαλωματή (*). Αυτό βέ-

δεια πολύ πολύ δέ σημαίνει, γιατί μπορεί κανείς νά παρατηρήσει ότι τάντίστορογο 'Ισως νά γινότανε, οι μπαλωματήδες δηλ. νά κίνουν και τό δάσκαλο. Του «έν 'Αδριανουπόλει λοιπόν έμβαλωτού: ή ψεύτικη και άμυση μιλιξ νά φανερώνει βρίσκει ό κ. Σκιάξ, ότι ή άρχαίζουσα διάλεκτος ήτο τό είς εύρύτερον κύκλον έμπεσθών διαδεδομένον όργανον συνεννοήσεως». Χαρά στ' αυτά του! Τήν ψεύτικη αυτή φωνή τήν άκουσε, και δέν άκουσε τήν άλλη, τήν άληθινή, τή μεγάλη φωνή, πού πνίγει τήν πρώτη και δείχνει τήν τιποτένια τήξ άποδειχτική δύναμη, τή φωνή όλόκληρου του έθνους, πούχσε τήν ψυχή του σξ τραγούδια του πού στή γλώσσα έχι του μπαλωματή, ούτε του Κοραή του 'Ιωβ. Βούλγαρη αλλά στή γλώσσα τήδιμή του είπε τόνόνο του, και τή χαρά του τόν έρωτά του και τάμυρολόγια του, τοίξ πόθους του, θρούλους παλιούξ και κατορθώματά του τωρινά και περασμένα. 'Η γλώσσα αυτή δέ θάβρι- σκε ό Σοφιανός πώς έχει τό προτέρημα «νά τή γρυκοδν σχεδόν και οι γυναίκες» γιατί στή γλώ- σα αυτή μυρολογούσαν οι γυναίκες, τό νεκρό τους, και ίσαι με τοίξ άντραξ συντελούσανε στή μόρ- φασή τήξ.

'Αξ δούμε τώρα τις μαρτυρίες του Κρούσιου και του Βιλλουξζέν, άν άπ' αυτές μπορεί κανείς νά

συμπεράνει όπως νομίζεi ό κ. Σκιάξ, ότι ή άρχαίζουσα ή έκκλησιαστική διάλεκτος ήτο τό είς εύρύτερον κύκλον έμπεσθών διαδεδομένον όργανον συνεννοή- σεως. Οι θεολόγοι και πολλοι από τοίξ φιλοσόφους για νά μξξ πείσουν ότι τά «θαύματξ» δηλ. τά- φύσινα φαινόμενα είναι δυνατά και πρέπει νά τά πιστεύουμε, πρώτο πρώτο έπιχείρημα φέρουν ταχτικά και μερτωρικό τόνο πώς αυτή ή δημιουργία, ή φύση αυτή είναι τό μεγαλύτερο θαύμα. Για νάποδείξουν πώς μπορεί νά γίνει κάτι τι πού έναντιώνεται στους νόμους τήξ φύσεως, αυτήν τήν ιδέα, τήν ύπαρξη του κόσμου φέρουνε για έπι- χείρημαξ. Παίξουνε δηλ. χωρίς νά τό καταλοβαί- νουν με τή λέξη «θαύμα». Τό ίδιο παθαίνει συχνά και ό κ. Σκιάξ με τή λέξη «διάλεκτος».

(*) Κοίτα Χασιώτη «περί τήξ καταστάσεως τήξ εκπι- δέυσεως από τήξ αλώσεως κτλ.» Ηπειρόδ. 'Ελλην Φιλολογ. Συλλόγου, τόμ. Η'